

**Výpočet zkratových proudů v trojfázových
střídavých soustavách** **ČSN 33 3022**
HD 533 S1

mod IEC 909:1988

Short-circuit current calculation in three-phase a. c. systems

Calcul des courants de court-circuit dans les réseaux triphasés à courant alternatif

Berechnung von Kurzschlussströmen in Drehstromnetzen

Tato norma obsahuje identické znění harmonizačního dokumentu HD 533 S1: 1991, který modifikuje IEC 909:1988.

This standards contains identical version of harmonization document HD 533 S1:1991, which modifies the IEC Publication 909:1988.

Národní předmluva

Citované normy

IEC 38: 1983 zavedena v ČSN IEC 38 Normalizovaná napětí IEC (33 0120)

IEC 50 (131):1978 dosud nezavedena

IEC 50 (151):1978 zavedena v ČSN IEC 50 (151) Kapitola 151: Elektrické a magnetické předměty (33 0050)

IEC 50 (441): 1984 dosud nezavedena

IEC 865: 1986 zavedena v ČSN 33 3040 Dimenzování podle účinku zkratových proudů

Souvisící ČSN

ČSN 33 3015 Elektrotechnické předpisy. Elektrické stanice a elektrická zařízení. Zásady dimenzování podle elektrodynamické a tepelné odolnosti při zkratech

ČSN 33 3020 Elektrotechnické předpisy. Výpočet poměrů při zkratech v trojfázové elektrizační soustavě

ČSN 33 3040 Elektrotechnické předpisy. Dimenzování podle účinku zkratových proudů (eqv IEC 865: 1986)

ČSN 38 1754 Dimenzování elektrického zařízení podle účinků zkratových proudů

ČSN IEC 781 Návod pro výpočet zkratových proudů v nízkonapěťových paprskových sítích (33 3021)

Obdobné mezinárodní, regionální a zahraniční normy

VDE 0102 Leitsätze für die Berechnung der Kurzschlussströmen

Teil 1: Drehstromanlagen mit Nennspannungen über 1 kV

Teil 2: Drehstromanlagen mit Nennspannungen bis 1 kV

(Směrnice pro výpočet zkratových proudů. Část I: Trojfázové zařízení s jmenovitým napětím nad 1 kV. Část 2: Trojfázové zařízení s jmenovitým napětím do 1 kV)

Ó Český normalizační institut, 1996

20377

Strana 2

Porovnání s IEC 909:1988

Tato norma obsahuje HD 533 SI: 1991, který modifikuje IEC 909:1988 takto:

- rozsah platnosti: ve třetí řádce místo „230 kV“ je „380 kV“,
- tabulka I: v prvním sloupci poslední kolonky místo „230 kV“ je „380 kV“,
- v 9.3. 1 je doplněna věta... Pro vedení v nn soustavě je dostačující vzít teplotu $Q_e = 80 \text{ °C}$,
- příloha A: místo názvu „Příloha A“ je „Příloha A (informativní)“.

Vypracování normy

Zpracovatel: Energoprojekt Praha, a. s., IČO 45273898, Ing. Stanislav Roškota

Technická normalizační komise: TNK 97 Elektroenergetika

Pracovník Českého normalizačního institutu: Ing. Vincent Csirik

Strana 3

**HARMONIZAČNÍ DOKUMENT
HARMONIZATION DOCUMENT
DOCUMENT D'ARMONISATION
HARMONISIERUNGSDOKUMENT**

**HD 533 S1
Duben 1991**

Překlad z anglické verze

MDT 621.3.02.001

Deskriptory: Calculation, short-circuit current, three-phase systems

Vypočet zkratových proudů v trojfázových střídavých soustavách (IEC 909:1988, mod)

Short-circuit current calculation in three-phase a. c. systems (IEC 909: 1988, modified)

Calcul des courants de court-circuit dans les réseaux triphasés à courant alternatif (CEI.909: 1988, modifiée)

Berechnung von Kurzschlussströmen in Drehstromnetzen (IEC 909: 1988, modifiziert)

Tento harmonizační dokument byl schválen CENELEC 1990-03-05. Členové CENELEC jsou povinni plnit Vnitřní předpisy CEN/CENELEC, které stanoví podmínky pro zavedení tohoto harmonizačního dokumentu na národní úrovni.

Aktualizované seznamy a bibliografické odkazy tykající se se zavádění na národní úrovni lze obdržet u Ústředního sekretariátu nebo u každého členu CENELEC.

Tento Harmonizační Dokument existuje ve třech oficiálních verzích (Anglické, Francouzské a Německé).

Členové CENELEC jsou národní elektrotechnické komise Belgie, Dánska, Finska, Francie, Irsko, Islandu, Itálie, Lucemburska, Německo, Nizozemsko, Norsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko,

Spojeného království, Španělska, Švédska a Švýcarska.

CENELEC

Evropská komise pro normalizaci v elektrotechnice

European Committee for Electrotechnical Standardization

Comité Européen de Normalisation Electrotechnique

Europäisches Komitee für Elektrotechnische Normung

Ústřední sekretariát: rue de Stassart 35, B-1050 Brussels

Strana 4

Předmluva

Dotazníkový postup CENELEC provedeny pro zjištění zda normu IEC 909: 1988 lze přijmout bez textových změn nebo s textovými změnami prokázal, že byly nutné v rámci CENELEC některé společné modifikace, aby byl harmonizační dokument přijat.

Doporučený dokument, společně se společnými modifikacemi které připravil CENELEC SR 73, byl předložen členům CENELEC k formálnímu hlasování.

Text návrhu byl odsouhlasen všemi členy CENELEC, s výjimkou Rakouska, Finska a Norska, jako HD 533 S1 dne 5. března 1990.

Byly stanoveny následující termíny:

- nejzazší termín pro oznámení existence HD na národní úrovni (doa) 1990-09-01
- nejzazší termín zavedení HD do nové harmonizované národní normy (dop) 1991-11-01
- nejzazší termín zrušení národních norem, které jsou s HD v rozporu (dow) 1991-11-01

Oznámení o schválení

Text mezinárodní normy IEC 909: 1988 byl schválen CENELEC jako harmonizační dokument s dohodnutými společnými změnami, uvedenými dále.

Společné změny:

- rozsah platnosti: ve třetí řádce místo „230 kV“ je „380 kV“,
- tabulka I: v prvním sloupci poslední kolonky místo „230 kV“ je „380 kV“,
- v 9.3. 1 je doplněna věta... Pro vedení v nn soustavě je dostačující vzít teplotu $Q_e = 80 \text{ }^\circ\text{C}$,
- příloha A: místo názvu „Příloha A“ je „Příloha A (informativní)“.

Obsah	strana
	4
1 Předmluva	5
2 Rozsah platnosti	5
3 Předmět normy	6
4 Definice	8
4 Symboly a indexy	8
4.1 Symboly	9
4.2 Dolní indexy	10
4.3 Horní indexy	11
5 Předpoklady výpočtu	12
6 Ekvivalentní napěťový zdroj v místě zkratu	15
Oddíl první - Soustavy se zkratovými proudy bez útlumu střídavé složky (zkraty elektricky vzdálené)	
7 Všeobecně	15
8 Zkratové parametry	15
8.1 Souměrný zkrat	15
8.2 Nesouměrný zkrat	16
8.3 Zkratové impedance	21
8.4 Přepočítání impedancí, proudů a napětí	21
9 Výpočet zkratových proudů	21

Strana 5

9.1 Výpočtová metoda pro souměrné zkraty	21
9.2 Výpočtová metoda pro dvoufázové a jednofázové zkraty	25
9.3 Minimální zkratové proudy	27
Oddíl druhý - Soustavy se zkratovými proudy se zanikajícími střídavými složkami (zkraty elektricky blízké)	
10 Všeobecně	28
11 Parametry zkratu	28
11.1 Všeobecně	28
11.2 Souměrný zkrat	31
11.3 Nesouměrný zkrat	31
11.4 Ekvivalentní napěťový zdroj v místě zkratu	31
11.5 Zkratové impedance	34
11.6 Přepočítání impedancí, proudů a napětí	34
12 Výpočet zkratových proudů	34
12.1 Všeobecně	34
12.2 Výpočtová metoda pro souměrné zkraty	44
12.3 Výpočtová metoda pro mezifázové a zemní zkraty	44
12.4 Minimální zkratové proudy	44

13	Vliv motorů	45
13.1	Synchronní motory a synchronní kompenzátory	45
13.2	Asynchronní motory	45
13.3	Pohony napájené statickými měniči	48
14	Uvažování nemotorických zátěží a kondenzátorů	48
14.1	Paralelní kondenzátory	48
14.2	Sériové kondenzátory	48
	Příloha A (informativní)	49

1 Rozsah platnosti

Tato norma platí pro výpočet zkratových proudů:

- v trojfázových střídavých soustavách nn,
- v trojfázových střídavých soustavách vn a vvn se jmenovitým napětím do 380 kV při jmenovitém kmitočtu (50 Hz nebo 60 Hz).

Výklad tohoto normalizovaného postupu je podán takovou formou, aby byl v maximální míře srozumitelný a použitelný i pro neodborníky.

2 Předmět normy

Předmětem této normy je stanovení obecného, v praxi použitelného a jednoduchého postupu zabezpečujícího dostatečně přesné výsledky na straně bezpečnosti. K tomuto účelu se uvažuje ekvivalentní napěťový zdroj v místě zkratu, jak je popsáno v kapitole 6. Přitom se nevyklučuje použití speciálních metod, např. metody superpozice přizpůsobené konkrétním podmínkám, jestliže zajišťují minimálně tutéž přesnost.

Zkratové proudy a zkratové impedance je možné určit rovněž na základě zkoušek soustavy, měřením na síťovém analyzátoru nebo s pomocí číslicového počítače. V existujících sítích nn je možné zkratovou impedanci určit na základě měření v místě předpokládaného uvažovaného zkratu.

Výpočet zkratové impedance na základě jmenovitých hodnot elektrického zařízení a topologického uspořádání soustavy má tu výhodu, že je možný jak pro stávající soustavy, tak pro soustavy projektované.

Výpočtem se zjišťují dva různé zkratové proudy, které se liší svou velikostí:

- maximální zkratový proud, který určuje zkratovou odolnost nebo jmenovité hodnoty elektrického zařízení.
- minimální zkratový proud, který může být základem např. pro volbu pojistek, nastavení ochran a pro kontrolu rozběhu motorů.

Je nutno rozlišovat mezi

- soustavami se zkratovými proudy bez útlumu střídavé složky (elektricky vzdáleny zkrat), které se analyzují v oddílu prvním,
- soustavami se zkratovými proudy se zanikajícími střídavými složkami (elektricky blízky zkrat), o nichž pojednává oddíl druhý. Tato část zahrnuje také vliv motorů.

Tato norma neplatí pro zkratové proudy záměrně vytvářené v řízených podmínkách (zkratové zkušební).

Tato norma nezahrnuje instalace na lodích a v letadlech.

Pro výpočet ekvivalentních zkratových oteplovacích proudů platí oddíl druhý IEC 865.

Aplikační směrnice pojednávající o nemřížových nízkonapěťových trojfázových soustavách a technická zpráva o původu parametrů a o různých výpočtech součinitelů této normy jsou brány v úvahu.

-- Vynechaný text --